

Mitä on vaikuttamistyö ja mihin sitä tarvitaan?

Järjestöjä ja yhdistyksiä perustetaan yleensä siksi, että on jokin asia tai aihe, jonka senhetkiseen tilaan ei olla täysin tyytyväisiä, ja asian kehittämiseen halutaan yhdessä vaikuttaa (lue esim: <https://www.mll.fi/tietoa-mllsta/historia/>).

Vähimmillään tämä voi tarkoittaa käytännössä yksittäisen henkilön omaan elämään vaikuttamista paikallistasolla: perustetaan esimerkiksi paikallinen taideyhdistys, jonka avulla voidaan tukea omaa ja toisten taideharrastusta. Yhdistyksen jäsenillä on yhteinen mielenkiinnon kohde, ja yhdistys mahdollistaa esimerkiksi työskentelytilojen pyytämisen kunnalta tai taideopettajan opetuksen hankkimisen kaikille yhteisesti. Usein järjestöillä on kuitenkin laajempi yhteiskunnallinen merkitys: **Järjestön tehtävä on pitää huolta jonkin ihmisryhmän tai väestönosan asioista ja oikeuksista yhteiskunnassa** (lue esim. <https://www.tukiliitto.fi/tukiliitto-ja-yhdistykset/liittona-olemme-enemman/mika-on-tukiliitto/>).

”Monen yhdistyksen tehtävänä on vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen sekä poliittisiin päätöksentekijöihin, jotta yhdistyksen jäsenille tärkeä yhteiskunnallinen kysymys saa parhaan mahdollisen ratkaisun. Kansalais- ja järjestötoiminta valmentaa kansalaisia aktiiviseen osallistumiseen ja vaikuttamiseen.” (<https://www.osallistu.fi/opi-vaikuttamaan/monta-erilaista-tapaa-vaikuttaa/>)

Vaikuttaminen on siis monessa järjestössä perustyötä. Yhdistyksissä on kuitenkin monenlaisia jäseniä ja työntekijöitä, joista toiset kokevat vaikuttamistyön itselleen läheiseksi, kun taas toiset keskittyvät mieluummin käytännön tehtäviin, tai ovat jäseninä hyötytarkoituksessa tai vain kannatusmielessä. Tämä on täysin sallittua ja on hyvä, että yhdistyksissä ja järjestöissä on monenlaisia ihmisiä.

Useiden järjestöjen osalta vaikuttamistyö onkin enemmän valtakunnallisten liittojen tai keskusjärjestöjen heiniä. Tämä on tietysti luonnollista ja järkevää: asioihin kannattaa vaikuttaa sillä tasolla, missä niistä päätetään. Jos halutaan vaikkapa vaikuttaa lainsäädäntöön, valtakunnallinen liitto tai keskusjärjestö on ilman muuta oikea taho asian toteuttamiseen. On kuitenkin monia asioita, joihin kannattaa vaikuttaa myös paikallisella tasolla.

Hyvä esimerkki paikallistason vaikuttamistyön tarpeesta Kainuussa oli valtakunnallistakin huomiota syksyllä 2019 saanut Kainuun soten yhtymähallituksen järjestöavustuksia koskeva lakkautuspäätös. Toteutuessaan tämä olisi tarkoittanut, että Kainuu olisi ollut Suomessa ainoa maakunta, jossa sotejärjestöt olisivat jääneet kokonaan ilman avustusta. JärjestöKainuu 2.0 -hanke yhdessä useiden kainuulaisten sotejärjestöjen kanssa teki kuitenkin runsaasti vaikuttamistyötä sen eteen, että Kainuun sote pyörtäisi päätöksensä ja näin lopulta kävikin.

(Lue lisää aiheesta:

<https://www.sttinfo.fi/tiedote/jarjestojen-kunta-avustukset-vaarassa-kuntien-talousahdingon-vuoksi?publisherId=4335&releaseId=69869152&fbclid=IwAR38XUy8onD8TmVFcuInHBado-Rd1nstCKjT2tJCTiEEd5c2sCjhhripYc>

<https://www.kainuunsanomat.fi/artikkeli/yhdessa-yhteistyolla-ja-kumppanuudella-parempiin-tuloksiin-175860825/>

<https://www.kainuunsanomat.fi/artikkeli/kainuun-sote-pistaa-jarjestoavustukset-hakuun-176539025/>)

Vaikuttamistyö tämän asian saralla jatkuu edelleen. JärjestöKainuu 2.0-hankkeen perustama resursointiryhmä on ehdottanut, että kainuulaisten sotejärjestöjen avustamiskäytäntöjä kehitettäisiin, ja niistä sovittaisiin yhteisesti Kainuun soten, kuntien ja järjestöjen kesken, vaikkapa kumppanuuspöydässä (http://shop.kuntaliitto.fi/product_details.php?p=3544). Kainuun sote onkin nyt avustuspäätöksiä tehdessään todennut, että vuoden 2020 aikana on käytävä asiasta keskustelu ja sovittava kuntien kanssa järjestöavustusten myöntämisen vastuista (<https://sote.kainuu.fi/sites/sote.kainuu.fi/files/documents/library/2020-04/P%C3%B6yt%C3%A4kirja%20Sote%20yhtym%C3%A4hallitus%2031.3.2020%20%28ID%2086967%29.pdf>).

Kainuussa järjestöjen tekemä vaikuttamistyö on ollut perinteisesti melko varovaista ja ehkä huomaamatontakin. JärjestöKainuu 2.0- hanke rohkaisee kaikkia järjestötoimijoita niin Kainuussa kuin muuallakin Suomessa ottamaan kantaa ja pyrkimään vaikuttamaan itselleen ja järjestölleen tärkeisiin asioihin niin paikallisesti kuin oman keskusjärjestönkin kautta. Sotejärjestöjen osalta käytettävissä on myös Kainuun sosiaaliturvayhdistys maakunnallisten ja valtakunnallistenkin asioiden tiimoilta (<https://www.facebook.com/kainuunsotu>).

Kyse on osallisuudesta ja kansalaisvaikuttamisesta. Jos kokee jonkin, paikallisen tai vaikka valtakunnallisenkin päätöksenteon alaisuuteen kuuluvan asian olevan itselleen tärkeä, voi yksittäinen kansalainenkin ottaa yhteyttä omalla asuinpaikkakunnallaan tai maakunnassaan asuvaan kansanedustajaan. Aina voi myös kirjoittaa aiheesta yleisönosastokirjoituksen. Järjestön kautta viesti saa kuitenkin enemmän voimaa, **ja yhteisten päämäärien saavuttaminen on helpompaa isommalla porukalla kuin yksin.**

(lue lisää aiheesta:

<https://www.kansalaisyhteiskunta.fi/>

<https://www.osallistu.fi/>)

Loppuun vielä Mahatma Gandhin (2.10.1869 – 30.1.1948) viisaita sanoja:

”Ole se muutos, jonka haluat maailmassa nähdä.”

Johanna Saarivaara

Kirjoittaja työskentelee järjestöagenttina JärjestöKainuu 2.0 – Hyvinvoinnin tukena -hankkeessa sekä toimii puheenjohtajana Kainuun sosiaaliturvayhdistys ry:ssä

Tämä blogi on osa valtakunnallista Järjestö 2.0 -ohjelman maakuntahankkeiden blogisarjaa.

Tähän asti ilmestyneet ja tulossa olevat blogit löytyvät mm. JärjestöKainuu 2.0- hankkeen facebook-sivuilta: https://www.facebook.com/J%C3%A4rjest%C3%B6Kainuu-20-hanke-129671977745264/?view_public_for=129671977745264